

Education at a Glance: OECD Indicators - 2005 Edition

Summary in Finnish

Katsaus koulutukseen: OECD-indikaattorit - vuoden 2005 painos

Tiivistelmä suomeksi

Koulutus ja elinikäinen oppiminen ovat tärkeässä asemassa kansantalouksien ja yhteiskuntien kehityksessä. Tämä pitää paikkansa sekä kaikkein kehittyneimpien kansantalouksien että tällä hetkellä nopeasti kasvavien ja kehittyvien kansantalouksien kohdalla. Inhimillinen pääoma on avainasemassa taloudellisen kasvun edistämiseksi ja yksilöiden taloudellisten tulosten parantamisessa. Lisäksi on yhä enemmän todisteita siitä, että inhimillinen pääoma liittyy myös ei-taloudellisiin etuihin, esimerkiksi terveyteen ja sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen.

Education at a Glance 2005 -raportti sisältää runsaan, vertailukelpoisen ja ajan tasalla olevan kokoelman koulutusjärjestelmien suorituskykyä koskevia indikaattoreita. Raportin pääpaino on 30 OECD-maassa, mutta indikaattorit kattavat myös yhä enemmän järjestön yhteistyömaita. Indikaattorit tarjoavat tietoa koulutukseen osallistumisesta, paljonko siihen kulutetaan rahaa, miten koulutus- ja opetusjärjestelmät toimivat sekä mitä tuloksia koulutuksella on saavutettu.

Uusi materiaali sisältää: PISAn (Programme for International Student Assessment) vuoden 2003 tutkimuksen, jossa tutkitaan 15-vuotiaiden suoriutumista matematiikassa, tulokset indikaattoreissa A4, A5 ja A6; tietoa työansioista koulutustason mukaan indikaattorissa A9; todisteita koulutuksen ei-taloudellisista tuloksista indikaattorissa A10; vertailuja työvoiman osallistumisesta jatkuvaan koulutukseen indikaattorissa C6; analyysi opiskelijan opiskeluajasta koulun ulkopuolella indikaattorissa D1; tietoa opiskelijoiden suoriutumisen vaikutuksesta koulun (julkisen tai yksityisen) arvoasemaan indikaattorissa D5; ja indikaattorissa D6 on tietoa siitä, miten toisen asteen koulujärjestelmissä erotellaan opiskelijoita ja mikä vaikutus tällä on opiskelijoiden suoriutumiseen opinnoistaan.

Seuraavilla sivuilla esitellään tämän raportin tärkeimpiä havaintoja:

Yhä useammat ihmiset opiskelevat kauemmin, mutta korkea-asteen koulutuksen saaneiden määrä vaihtelee huomattavasti

Opiskelusaavutusten lisääntyminen jatkuu OECD-maiden aikuisväestön keskuudessa, sillä yhä useammat nuoret hankkivat itselleen keskiasteen tai korkea-asteen koulutuksen. 25–64-vuotiailla aikuisilla on keskimäärin vähän yli 12 vuoden koulutus, mikä vastaa pituudeltaan suurin piirtein keskiasteen koulutusta. Nuorille, jotka tällä ovat tällä hetkellä valmistumassa, keskiasteen koulutuksesta on tullut normi. Kaikissa paitsi neljässä OECD-maassa, joista saatiin tarvittavat tiedot, yli 70 % nuorista saavuttaa tämän koulutustason, ja keskimäärin yksi kolmesta OECD-maan nuoresta hankkii yliopistotasaisen (korkea-asteen A-tason) koulutuksen.

Education at a Glance 2005 -raportin indikaattorit osoittavat myös seuraavaa:

- Monet OECD-maat, joissa monet jättivät aikaisemmin suorittamatta keskiasteen koulutuksen, ovat on nyt nopeasti saavuttamassa muita maita keskiasteen koulutuksen suhteen. Belgiassa, Ranskassa, Kreikassa, Irlannissa ja Koreassa, joissa noin puolet 1950-luvulla syntyneistä ei suorittanut keskiasteen koulutusta, 1970-luvulla syntyneistä tämän on tehnyt noin 72–97 %. Meksikon, Turkin ja Portugalin nuoret aikuiset suorittavat keskiasteen koulutuksen harvemmin kuin muiden maiden nuoret aikuiset.
- Korkea-asteen koulutuksen suorittamisasteet vaihtelivat enemmän kuin keskiasteen vastaavat. OECD-maissa valmistuneiden määrä on kasvanut suureksi osaksi muutamassa maassa esiintyneen kasvun ansiosta. Tämänhetkiset valmistumisasteet vaihtelevat Itävallan, Tšekin tasavallan, Saksan ja Turkin alle 20 %:sta Australian, Tanskan, Suomen, Islannin ja Puolan yli 40 %:iin. Erot liittyvät erilaisiin korkea-asteen koulutusjärjestelmiin. Korkeat valmistumisasteet ovat yleisempiä maissa, joissa on joustavat tutkintorakenteet.
- Naiset suorittavat monissa maissa sekä keskiasteen että korkea-asteen koulutuksen miehiä nopeammin. Naiset opiskelevat kuitenkin vähemmän matematiikkaa ja luonnontieteitä keskiasteen kouluissa, joten he hankkivat harvemmin korkea-asteen koulutuksen näillä aloilla.
- Juuri päivitettyjen tietojen mukaan luonnontieteen alalta valmistuneiden määrä 100 000 työllistettyä henkilöä kohti vaihtelee alle Unkarin alle 700:sta Australian, Suomen, Ranskan, Irlannin, Korean ja Yhdistyneen kuningaskunnan yli 2 200:aan.

Opiskelijoiden kyky suoriutua opetussuunnitelmaan kuuluvista aineista, kuten matematiikasta, ja heidän kykynsä ratkaista ongelmia vaihtelee huomattavasti maiden sisällä ja eri maiden välillä

Vuonna 2003 PISA raportoi toista kertaa 15-vuotiaiden matematiikkaan liittyvistä tiedoista ja taidoista. OECD-maiden keskuudessa parhaiten matematiikasta suoriuduttiin Suomessa, Koreassa, Alankomaissa ja Japanissa. Monet tärkeimmistä vertailuista koskivat saman maan sisällä esiintyviä oppilaiden välisiä eroja, kuten sitä, miten paljon eri kouluista tulevien oppilaiden suoritukset eroavat toisistaan. Tutkimuksen tärkeimpiä havaintoja olivat seuraavat:

- Vähintään yksi viidestä opiskelijasta on taitava ratkaisemaan monimutkaisia matemaattisia tehtäviä Australiassa, Belgiassa, Kanadassa, Suomessa, Japanissa, Alankomaissa, Uudessa-Seelannissa ja Sveitsissä. Tämä on merkitsevää sitä, että näissä maissa on ihmisryhmiä, joiden matemaattiset taidot ovat erinomaisia ja joilla on tulevaisuudessa tärkeä rooli tietotalouden kehittämisessä.
- Suurimmalla osalla OECD-maiden opiskelijoista on ainakin perustasoiset matematiikantaidot, mutta niiden oppilaiden osuus, joilla näitä taitoja ei ole, vaihtelee suuresti Suomen ja Korean alle 10 %:sta Italian, Kreikan, Meksikon, Portugalin ja Turkin lähes neljännekseen. Tämä indikaattori ilmaisee, miten monella opiskelijalla on tulevaisuudessa todennäköisesti ongelmia matematiikan käytössä.
- Koulujen tulosten väliset erot vastaavat keskimäärin noin kolmasosaa kunkin maan opiskelijoiden matemaattisen suoriutumisen välisistä eroista. Monissa maissa kaikki koulut saivat hyviä tuloksia, eikä koulujen välillä ollut paljonkaan eroa. Suomessa opiskelijoiden välisessä suoriutumisessa on eri koulujen välillä alle 5 prosentin ero, ja Kanadassa, Tanskassa, Islannissa ja Ruotsissa ero on 17 prosenttia tai vähemmän.

Koulutuksen selviä etuja voidaan mitata henkilökohtaisten työmahdollisuuksien, henkilökohtaisten työtulojen ja yleisen taloudellisen kasvun avulla

Koulutukseen panostaminen palkitsee sekä yksilökohtaisesti että yhteisöllisesti. Paremmiin koulutettuihin aikuisiin on todennäköisemmin työllä ja he ansaitsevat paremmin. Nämä vaikutukset vaihtelevat eri maiden ja koulutustasojen välillä. Erityisesti miesten, joilla ei ole keskiasteen koulutusta, todennäköisyys saada töitä on paljon pienempi kuin miesten, jotka ovat suorittaneet keskiasteen koulutuksen. Suurimmat erot työtulojen välillä näyttävät olevan korkea-asteen koulutuksen suorittaneiden sekä vain keskiasteen koulutuksen tai erikoisammattitutkinnon suorittaneiden välillä. Koulutuksen vaikutuksia koko talouteen on vaikeampi mitata tarkasti, mutta indikaattorit osoittavat niillä olevan selviä vaikutuksia tuottavuuteen ja taloudelliseen kasvuun liittyvään inhimilliseen pääomaan. Tarkemmat indikaattorit osoittavat seuraavaa:

- Matalasti koulutettujen naisten työssäkäynti on erityisen epätodennäköistä, sekä verrattuna matalasti koulutettuihin miehiin että korkeasti koulutettuihin naisiin. Tämä on ilmeistä Kreikassa, Irlannissa, Italiassa, Meksikossa, Espanjassa ja Turkissa, missä 25–64-vuotiaista naisista, joilla ei ole keskiasteen koulutusta, alle 40 % on työssä, verrattuna 70 %:iin samanlaisesti koulutetuista miehistä. Näissä maissa suurin osa korkeasti koulutetuista naisista on työllä: ainakin 70 % korkeasteen koulutuksen hankkineista, Turkissa 63 %.
- Uudet työtuloja koskevat tiedot osoittavat, että koulutustasosta riippuvien keskimääräisten työtulojen erojen lisäksi samantasoisesti koulutettujen ihmisten tulot vaihtelevat eri maissa. Esimerkiksi Belgiassa, Ranskassa, Unkarissa ja Luxemburgissa on kaikilla koulutustasoilla suhteellisen vähän henkilöitä, jotka ansaitsevat alle puolet keskiansioista.
- Useimmissa OECD-maissa ainakin puolet henkeä kohti lasketun BKT:n kasvusta vuosina 1990–2000 johtui työvoiman tuottavuuden lisääntymisestä. OECD:n alueella yhden lisäkoulutusvuoden arvioitu pitkäaikainen vaikutus taloudelliseen tulokseen on 3–6 %. On myös havaittu todisteita koulutuksen vaikutuksista terveyteen ja sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen.

Koulutukseen kulutetun rahan määrä kasvaa, mutta ei aina yhtä nopeasti kuin BKT

OECD-maat laajentavat koulutusjärjestelmiään, mutta yrittävät samalla sisällyttää kustannustaakan tiukkoihin julkisiin budjetteihin. Ristiriitaiset paineet ovat saaneet aikaan erilaisia kehityssuuntia. Suurimmat paineet leikata yksiköiden kustannuksia ovat korkea-asteen koulutuksessa, jossa opiskelijamäärät kasvavat kaikkein nopeimmin. Perusasteen ja keskiasteen koulutustasoilla, joissa opiskelijamäärät laskevat väestörakenteen takia, kulutetaan yhä enemmän rahaa opiskelijaa kohti lähes kaikissa maissa. Tarkemmin sanottuna:

- Vuosina 1995–2002 muun kuin korkea-asteen koulutuksen kustannukset nousivat 30 % Australiassa, Kreikassa, Irlannissa, Uudessa-Seelannissa, Puolassa, Portugalissa, Espanjassa ja Turkissa. Joissakin muissa maissa ne nousivat alle 10 %, ja Ruotsissa ne laskivat hieman.
- Korkea-asteen koulutuksen kustannukset yhtä opiskelijaa kohti ovat jossain tapauksissa laskeneet yli 10 %, kun kulutustasot eivät ole pysyneet lisääntyvien opiskelijamäärien tahdissa. Näin on käynyt Tšekin tasavallassa, Puolassa ja Slovakian tasavallassa, missä opiskelijamäärät ovat kasvaneet nopeasti, sekä Australiassa ja Ruotsissa, missä ne ovat kasvaneet hitaampaan tahtiin. Kreikassa, Espanjassa, Sveitsissä ja Turkissa kulutus opiskelijaa kohti korkea-asteen koulutuksessa on kasvanut yli 30 %.
- Vain puolessa maista koulutukseen kulutetun rahamäärän yleinen kasvu pysyi samassa tahdissa kuin BTK:n kasvu vuosina 1995–2002. Irlannissa, missä BKT kasvoi erityisen nopeasti, muihin kuin korkea-asteen oppilaitoksiin kulutettu rahamäärä kasvoi puolet hitaammin, vaikka korkea-asteen koulutuksen kulutus kasvoikin lähes yhtä nopeasti kuin BKT. Oppilaitosten kulutus kasvoi yli kaksi kertaa nopeammin kuin BKT muilla kuin korkea-asteen koulutustasoilla Uudessa-Seelannissa ja Turkissa sekä korkea-asteen koulutustasoilla Kreikassa, Unkarissa, Italiassa, Japanissa, Meksikossa, Puolassa, Sveitsissä ja Turkissa.

Joillakin alueilla yksityiset ihmiset kuluttavat huomattavasti rahaa koulutukseen, mutta koulutuksen resurssit riippuvat yhä pitkälti julkisten budjettien määrärahoista

Julkisella rahoituksella rahoitetaan suurin osa oppilaitosten kuluista, sillä 90 % OECD-maiden perusasteen ja keskiasteen koulutuksen rahoituksesta tulee tästä lähteestä. Korkea-asteen ja esiopetuksen koulutuksessa yksityisellä rahoituksella on suurempi merkitys, erityisesti tietyissä maissa. Viime vuosina julkiset koulutukseen kulutetut varat ovat olleet uhattuina, kun useimmissa maissa julkisiin menoihin käytetty BKT:n prosenttiosuus on yleisesti laskenut. Vaikutusta on vähentänyt se, että koulutuksen osuus budjeteista on kasvanut. Julkisen ja yksityisen kulutuksen indikaattorit osoittavat seuraavaa:

- Korkea-asteen koulutuksessa yksityisen rahoituksen prosenttiosuus vaihtelee laajasti Tanskan, Suomen, Kreikan ja Norjan alle 4 %:sta Australian, Japanin ja Yhdysvaltojen yli 50 %:iin, sekä Korean jopa yli 80 %:iin.

- Joissakin maissa korkea-asteen oppilaitokset turvautuvat nyt enemmän yksityiseen rahoitukseen, kuten lukukausimaksuihin, kuin ne tekivät 1990-luvun puolivälissä. Yksityinen rahoitus nousi yli viidellä prosenttiyksiköllä Australiassa, Meksikossa, Portugalissa, Slovakian tasavallassa, Turkissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa vuosina 1995–2002. Perusasteen ja keskiasteen koulutuksessa julkisen ja yksityisen kulutuksen osuudet ovat pysyneet pitkälti samoina.
- OECD-maiden julkiset budjetit pienenevät keskimäärin suhteessa BKT:hen. Julkisen koulutuksen kulutuksen osuus noista budjeteista kasvoi, mutta kasvoi silti BKT:ta hitaammin. Erityisen huomattavaa koulutuksen julkisen rahoituksen lisääntymistä esiintyi Tanskassa, Uudessa-Seelannissa ja Ruotsissa.

Odotettavissa olevan opiskeluajan kasvu jatkuu, ja suurin osa nuorista suorittaa elämänsä aikana jonkinlaisen korkea-asteen koulutuksen.

Jos tämänhetkiset suuntaukset jatkuvat, useimmissa OECD-maissa viisivuotiaan lapsen voi odottaa opiskelevan elämänsä aikana 16–21 vuotta. Kussakin maassa näillä keinoilla mitattu odotettavissa oleva opiskelu-aika on pidentynyt vuodesta 1995, kun esiopetukseen sekä keskiasteen ja korkea-asteen koulutukseen osallistuminen on lisääntynyt. Tämänhetkisten suuntausten mukaan keskimäärin 53 prosenttia nuorista osallistuu ainakin jonkinlaiseen korkea-asteen koulutukseen yliopistotasolla tai vastaavalla.

Indikaattorit osoittavat seuraavaa:

- Lapsen, joka oli vuonna 2003 viisivuotias, odotettu opiskelu-aika on yli 16 vuotta kaikissa muissa maissa paitsi Luxemburgissa, Meksikossa, Slovakian tasavallassa ja Turkissa. Pisin odotettu opiskelu-aika on Australiassa, Belgiassa, Suomessa, Islannissa, Ruotsissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa, 19–21 vuotta.
- Tšekin tasavallassa, Kreikassa, Unkarissa, Islannissa, Koreassa, Puolassa, Ruotsissa, Turkissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa odotettavissa oleva opiskelu-aika kasvoi 15 % vuosina 1995–2003.
- Nykyisten osallistumismäärien perusteella 53 % OECD-maiden nuorista opiskelee yliopistotasolla tai vastaavissa ohjelmissa. Noin 16 % alkaa opiskella muuntyyppisissä korkea-asteen ohjelmissa (korkea-asteen B-tason) – mutta näiden kahden ryhmän välillä on päällekkäisyyksiä. Australiassa, Suomessa, Unkarissa, Islannissa, Uudessa-Seelannissa, Norjassa, Puolassa ja Ruotsissa yli 60 % nuorista aloittaa opiskelut korkea-asteen A-tason ohjelmissa. Muut korkea-asteen koulutuksen muodot ovat yleisimpiä Koreassa ja Uudessa-Seelannissa, missä yli puolet nuorista osallistuu korkea-asteen B-tason koulutukseen.

Korkea-asteen koulutuksen kansainvälistyminen lisääntyy ja muuttuu

Vuonna 2003 2,12 miljoonaa OECD-maissa opiskelevista ihmisistä oli ulkomaalaisia, eli he opiskelivat kotimaansa ulkopuolella. Tämä merkitsee sitä, että edelliseen vuoteen verrattuna OECD:lle raportoitujen ulkomaisten opiskelijoiden määrä on kasvanut 11,5 %. Seuraavassa huomattavimpia havaintoja:

- Yhdysvallat, Yhdistynyt kuningaskunta, Saksa, Ranska ja Australia vastaanottavat 70 % OECD-maiden ulkomaisista opiskelijoista. Vuodesta 1998 lähtien Australian osuus

on noussut, kun taas Yhdistyneen kuningaskunnan ja Yhdysvaltojen osuus on laskenut.

- Absoluuttisina lukuina tarkasteltuna suurin osa OECD-maiden ulkomaille lähtevistä opiskelijoista tulee Koreasta, Japanista, Saksasta, Ranskasta, Kreikasta ja Turkista. Suurin osa yhteistyömaista tulevista ulkomaisista opiskelijoista tulee Kiinasta, Intiasta ja Kaakkois-Aasiasta.

Nuoret aikuiset yhdistävät työn ja opiskelun eri tavoin, mutta huomattava osa heistä ei tee kumpaakaan

OECD-maissa siirtyminen pakollisesta koulutuksesta työelämään saattaa pitkittyä huomattavasti, kun opiskeluun usein yhdistetään työssäkäynti. Kolmeakymmentä lähestyvät opiskelijat, jotka eivät ole suorittaneet mitään tutkintoa, ovat selvästi riskiryhmässä:

- Niitä, joilla ei ole vähintään keskiasteen koulutusta, uhkaa korkeampi työttömyysriski. Belgiassa, Tšekin tasavallassa, Puolassa ja Slovakian tasavallassa yli 15 % 25–29-vuotiaista, joilla ei ole keskiasteen koulutusta, on työttömänä.
- Joissakin maissa nuoret käyttävät pitkiä aikoja muuhun kuin opiskeluun tai työskentelyyn (työttömänä tai työvoiman ulkopuolella). 15–29-vuotiaat ovat tässä elämäntilanteessa yli kaksi vuotta Belgiassa, Tšekin tasavallassa, Kreikassa, Unkarissa, Italiassa, Meksikossa, Slovakian tasavallassa, Espanjassa, Puolassa, Turkissa ja Yhdysvalloissa.
- Joissakin maissa opiskelu ja työskentely tapahtuvat peräkkäin, kun taas toisissa maissa yhtä aikaa. Oppisopimuskoulutukset, jotka ovat suhteellisen yleisiä Euroopan maissa, tarjoavat yhtenäisiä reittejä hyväksytyin ammattitutkinnon hankkimiseen. Toisissa maissa opiskelu ja työ ovat harvoin yhteydessä toisiinsa.

Panostusta opiskeluun ei voi mitata vain sillä, montako tuntia lapset opiskelevat ja minkä kokoisissa luokissa, vaan myös luokkahuoneen ulkopuolella tapahtuvalla oppimisella.

Pakollisten opiskeluvuosien aikana panostus opiskeluun vaihtelee huomattavasti eri maissa. Joissakin maissa opiskelijat voivat saada 50 % enemmän opetusaikaa ja opiskella yli 50 % suuremmissa luokissa kuin toisissa maissa. Kaikki opiskelu ei kuitenkaan tapahdu luokassa, ja PISAn uusi tutkimus osoittaa, että myös koulun ulkopuolinen opiskeluaika vaihtelee suuresti. Panostuksista opetukseen ja oppimiseen saatiin selville seuraavia tuloksia:

- OECD-maissa opiskelijoiden 7–14-vuotiaana saama opetustuntien määrä on keskimäärin 6 852 tuntia. Viralliset vaatimukset vaihtelevat Suomen 5 523 tunnista Australian, Italian, Alankomaiden ja Skotlannin noin 8 000 tuntiin.
- PISA 2003 -tutkimuksessa 15-vuotiailta koululaisilta kysyttiin heidän opiskelustaan koulun ulkopuolella, ja vastaukset vaihtelivat huomattavasti eri maissa. Itävallassa, Belgiassa, Tšekin tasavallassa, Islannissa, Japanissa, Norjassa, Portugalissa, Ruotsissa ja Sveitsissä koulun ulkopuolella tapahtuva opiskelu muodostaa 80 % opiskelun kokonaisuudesta, ja Kreikassa koululaiset ilmoittivat yli 40 % opiskelustaan tapahtuvan koulun ulkopuolella, mukaan lukien kotitehtävät ja koulun ulkopuoliset tunnit.

- Keskimääräinen luokkakoko ylemmän perusasteen koulutuksessa on 24 oppilasta luokkaa kohti, mutta se vaihtelee Japanin, Korean ja Meksikon vähintään 30 oppilaasta Tanskan, Islannin ja Sveitsin alle 20 oppilaaseen.
- Niissä kymmenessä OECD-maissa, joista saatiin tarvittavat tiedot, keskimäärin 30 % ensimmäisen ja toisen asteen opetuksen henkilökunnasta ei ole opettajia. Määrä vaihtelee Korean ja Uuden-Seelannin alle 20 %:sta Tšekin tasavallan ja Ranskan yli 40 %:iin.

Opettajien palkka ja työaika vaihtelevat huomattavasti eri maissa, ja palkkarakenne on joissakin tapauksissa muuttumassa

Joissakin maissa opettajille maksetaan yli kaksi kertaa enemmän kuin toisissa maissa suhteessa BKT:hen henkeä kohti. Opettajien työtuntimäärä vaihtelee myös huomattavasti eri maissa. Kysyntään ja tarjontaan liittyvät tekijät ovat aiheuttamassa joitakin muutoksia. Indikaattorit osoittavat seuraavaa:

- Opettajille uran keskivaiheilla maksetut palkat ovat Koreassa ja Meksikossa yli kaksi kertaa suurempia kuin BKT henkeä kohti, kun taas Islannissa ja Slovakian tasavallassa opettajien palkat ovat alle 75 % BKT:sta henkeä kohti.
- Vuosittaisten opetustuntien määrä ylemmällä perusasteella vaihtelee Japanin 535 tunnista Meksikon ja Yhdysvaltojen yli 1 000 tuntiin, ja myös muilla koulutustasoilla on samanlaisia vaihteluja.
- Keskiasteen opettajille maksetaan opetustunnista huomattavasti enemmän kuin perusasteen opettajille. Alankomaissa ja Espanjassa opetustuntia kohti maksettava palkka on keskiasteen kouluissa 80 % korkeampi kuin perusasteen kouluissa, kun taas Uudessa-Seelannissa, Puolassa, Slovakian tasavallassa ja Yhdysvalloissa se on alle 5 % korkeampi.
- Halu houkutella uusia opettajia on luultavasti vaikuttanut alkupalkkojen nousun nopeutumiseen vuodesta 1996 lähtien Australiassa, Tanskassa, Englannissa, Suomessa ja Skotlannissa. Uran keskivaiheen palkat ovat nousseet suhteellisen nopeasti Itävallassa, Japanissa, Alankomaissa, Uudessa-Seelannissa ja Portugalissa. Uudessa-Seelannissa palkkataulukon yläpään palkat ovat myös nousseet nopeammin kuin alkupalkat, mutta koska korkeimman palkkaluokan saavuttaminen kestää vain kahdeksan vuotta, se riittää houkuttelemaan uusia opettajia.

Erityyppiset koulut ja koulujärjestelmät suoriutuvat eri tavoin, mutta näiden rakenteellisten erojen vaikutusta on tulkittava varovasti

15-vuotiaiden matemaattista suoriutumista kartoittaneessa PISA 2003 -tutkimuksessa havaittiin huomattavia eroja julkisissa ja yksityisissä oppilaitoksissa opiskelevien välillä, ja joitakin eroja keskiasteen koulutusjärjestelmien tulosten välillä. On kuitenkin oltava varovainen tällaisia vertailuja tarkasteltaessa. Tärkeimmät johtopäätökset olivat seuraavanlaisia:

- Yksityiset koulut suoriutuvat yleensä paremmin kuin julkiset koulut. Yksityiskoulujen oppilaat saavat matematiikassa keskimäärin 33 pistettä enemmän, noin puolet pätevyystasosta. Suurin ero on Saksassa (66 pistettä). Yksityiskoulut eivät kuitenkaan

tunnu enää suoriutuvan julkisia kouluja paremmin, kun otetaan huomioon kaikki sosioekonomiset tekijät.

- Erittelevämpiä ja valikoivampien koulutusjärjestelmien oppilaat suoriutuvat keskimäärin jonkun verran huonommin kuin yhtenäisempien järjestelmien oppilaat, mutta tämä ei ole tilastollisesti merkittävä ero. Erittelevämmissä järjestelmissä on paljon suurempia eroja oppilaiden välisessä suoriutumisessa, sekä eri koulujen välillä että verrattaessa perhetaustaltaan erilaisia oppilaita toisiinsa.

© OECD 2005

Tämä yhteenveto ei ole virallinen OECD-käännös.

Tämän yhteenvedon kopioiminen on sallittua sillä edellytyksellä, että OECD:n tekijänoikeudet ja alkuperäisen julkaisun nimi mainitaan.

Monikieliset yhteenvedot ovat käännettyjä otteita OECD:n julkaisuista, jotka on julkaistu alunperin englanniksi ja ranskaksi.

Julkaisuja on saatavilla maksutta OECD:n verkkokirjastossa osoitteessa www.oecd.org/bookshop/

Lisätietoja antaa: OECD Rights and Translation unit,
Public Affairs and Communications Directorate.

rights@oecd.org

Faksi: +33 (0)1 45 24 13 91

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
France

Vieraile osaston verkkosivuilla osoitteessa www.oecd.org/rights/

